

Agentschap NL
Ministerie van Economische Zaken

HANDLEIDING
Subsidieregeling
Biodiversiteit & Bedrijfsleven
2^e tenderronde

Inhoudsopgave

1. Introductie.....	3
2. De Regeling	5
3. Type aanvragers en type projecten	7
4. Voorwaarden en afwijzingsgronden	12
5. Subsidiebedragen en uw projectkosten	15
6. De aanvraagprocedure in zes stappen	17
7. Onderdelen van de subsidieaanvraag	18
8. Als uw project subsidie krijgt toegekend	20
9. Bijlage 1: Verklarende woordenlijst.....	21
10. Bijlage 2: Voorbeeld monitoringsplan 1, 2, 3A en 3B	22

1. Introductie

Vitale ecosystemen en een rijke biodiversiteit zijn voorwaarden voor een blijvend goede leefomgeving en duurzaam voldoende productie van (biotische) grondstoffen. Voor een duurzame economische ontwikkeling is het dan ook essentieel dat het voortgaande verlies aan biodiversiteit en de voortschrijdende aantasting van ecosystemen tot stilstand worden gebracht. Publiek private samenwerking is een goede manier om dat te bewerkstelligen.

Dit is een breed gedeelde overtuiging die zijn weerslag heeft gevonden in de Green Deal Biodiversiteit en Economie die de Rijksoverheid eind 2011 is overeengekomen met de Taskforce Biodiversiteit en Natuurlijke Hulpbronnen en het Platform Biodiversiteit, Ecosystemen en Economie (BEE). In deze Green Deal is vastgelegd dat het Platform BEE zich zal gaan richten op het implementeren van aanbevelingen van de inmiddels opgeheven Taskforce Biodiversiteit en Natuurlijke hulpbronnen, voor zover deze liggen op het werkkterrein van de partijen die het Platform BEE hebben opgericht, te weten VNO-NCW, MKB Nederland, LTO Nederland en IUCN Nederland. De onderwerpen waarop het Platform zich in dit kader zal gaan richten, zijn in de Green Deal vermeld¹.

De overkoepelende ambitie is daarbij dat het streven naar 'No Net Loss' (per saldo geen negatieve impact op biodiversiteit en ecosystemen) door ondernemingen meegenomen zal worden bij het organiseren en inrichten van hun bedrijfsprocessen.

De Green Deal partijen realiseren zich dat ondernemingen vaak geen duidelijke of directe bedrijfseconomische reden zien om te investeren in biodiversiteit en ecosystemen. Met het oog op de toekomst en het publieke belang achten de partijen het daarom gewenst om hen daartoe te stimuleren. Voorbeeldprojecten zijn een middel om daarmee ervaring op te doen en mogelijkheden te laten zien, zodat bedrijven de meerwaarde van het integreren van No Net Loss in de praktijk ervaren.

Om dit van de grond te krijgen is er in 2012 een eerste tender opengesteld van de subsidieregeling Biodiversiteit en Bedrijfsleven (hierna: Regeling). Dit jaar – 2013 – wordt de tweede en laatste tender gepubliceerd. Dit document is een Handleiding om de tweede tender van de gepubliceerde Regeling toe te lichten.

¹ Kamerstukken II 2011/12, 33 043, nr. 10. Op de website www.biodiversiteit.nl vindt u de link naar deze Kamerbrief.

Laat uw projectidee eerst toetsen!

U kunt uw aanvraag voor een project bij Agentschap NL indienen. Maar niet alle aanvragen komen in aanmerking voor subsidie. Het kan daarom verstandig zijn om uw projectidee eerst door ons te laten bekijken voordat u een aanvraagformulier invult en een projectplan opstelt. Dit kan middels een 'Quick Scan' – een kort formulier waar u beknopt weergeeft wat uw projectidee is. Na onze analyse krijgt u duidelijke aanbevelingen en kunt u snel beoordelen of het zinvol is een subsidieaanvraag in te dienen. Alle informatie die u ons verstrekt, behandelen we vertrouwelijk.

Kijk op www.agentschapnl.nl/biodiversiteit-en-bedrijfsleven voor meer informatie over deze Quick Scan. Op deze site vindt u het Quick Scan formulier. Stuur deze vanaf 6 mei 2013 zo spoedig mogelijk op naar biodiversiteit@agentschapnl.nl. De uiterlijke datum waarop Quick Scans ingestuurd kunnen worden is 14 augustus 2013.

Kom naar de Informatiebijeenkomst!

Als u na het lezen van deze handleiding nog vragen heeft, nodigen wij u van harte uit op de Informatiebijeenkomst die Agentschap NL samen met het Platform BEE organiseert. Deze zal gehouden worden op **donderdag 4 juli a.s. van 15:00 – 17:30 uur bij Agentschap NL in Utrecht**. Aanmelden is verplicht en kan via de website www.agentschapnl.nl/biodiversiteit-en-bedrijfsleven. Naast algemene informatie zal u op deze bijeenkomst ook de mogelijkheid hebben om vragen te stellen aan adviseurs van Agentschap NL en secretarissen van het Platform BEE.

2. De Regeling

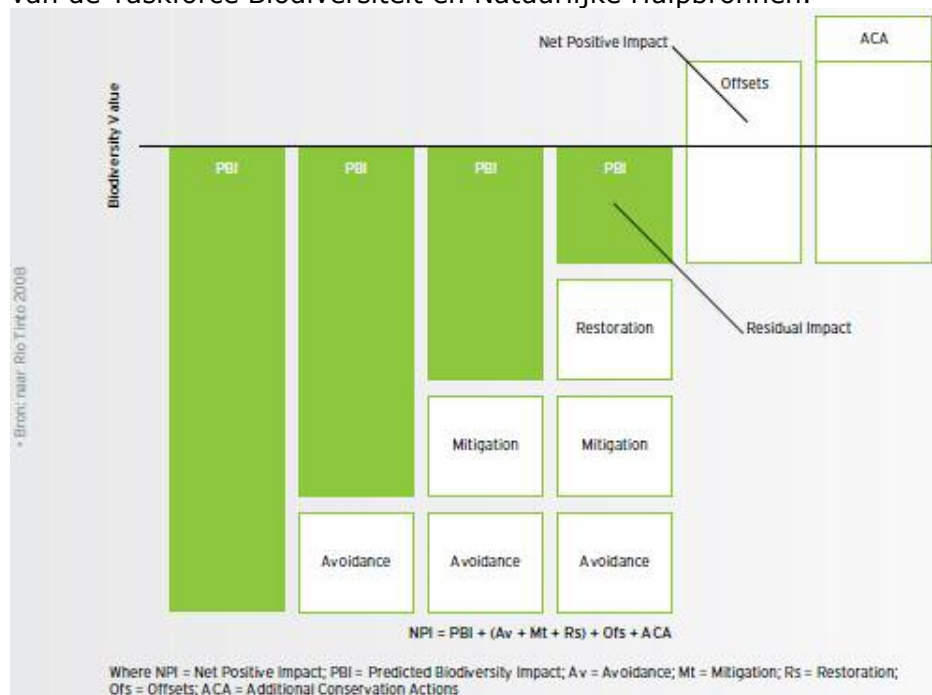
2.1 Doel

De Regeling heeft als doel het behoud en duurzaam gebruik van biodiversiteit en ecosystemen op te nemen in de strategie en bedrijfsvoering van ondernemingen, zodanig dat het leidt tot een blijvende en aanzienlijke vermindering van de negatieve invloed op biodiversiteit en ecosystemen, dan wel bijdraagt aan het herstel van biodiversiteit en ecosystemen (No Net Loss).

Met strategie wordt hier bedoeld de koers van een onderneming voor de langere termijn in termen van geformuleerde missie, te realiseren doelen en aanpak om die doelen te realiseren, blijkend uit bijvoorbeeld de strategische paragraaf in het jaarverslag. Bedrijfsvoering betreft hier de sturing en beheersing van vooral de primaire, en in mindere mate ondersteunende processen binnen een organisatie, inclusief effecten binnen de keten. Tot de bedrijfsvoering wordt bijvoorbeeld gerekend de inkoop, de inzet van productiefaciliteiten, de aanpassingen van producten en inspanningen om verder in de keten het gedrag van retailers en/of consumenten te verduurzamen.

2.2 No Net Loss en de mitigatieladder

No Net Loss betreft de ambitie om biodiversiteitneutraal te zijn; de activiteiten hebben bij elkaar opgeteld geen negatieve gevolgen voor de biodiversiteit en de daarmee verbonden ecosysteemdiensten. Bedrijfsstrategieën voor No Net Loss kunnen gericht zijn op de vier stappen die worden aangeduid als de mitigatieladder, zoals weergegeven in het advies van de Taskforce Biodiversiteit en Natuurlijke Hulpbronnen.²

De mitigatieladder geeft aan dat eerst moet worden gekeken naar de mogelijkheden om negatieve impacts te vermijden, daarna naar de mogelijkheden om negatieve impacts te verminderen, vervolgens naar de mogelijkheden om reeds opgetreden schade te

² <http://www.biodiversiteit.nl/samenwerking-voor-biodiversiteit/taskforce-biodiversiteit-natuurlijke-hulpbronnen/rapport/>

herstellen en ten slotte naar de mogelijkheden om de resterende negatieve impacts te compenseren. De stappen dienen in de genoemde volgorde te worden doorlopen.

Het vermijden van negatieve impacts betreft het afzien van activiteiten die onnodige schade toebrengen aan de biodiversiteit en de daaraan verbonden ecosysteemdiensten of om het zodanig situeren van activiteiten dat dergelijke schade vermeden wordt. Voorbeelden zijn: het niet meer afgraven van ongestoord veen als teeltsubstraat .

Het verminderen van negatieve impacts betreft het verminderen van schade door het doorvoeren van aanpassingen in productieprocessen en de keten naar de klant. Voorbeelden zijn: het sluiten van kringlopen en cascadering.

Het herstel van schade betreft het nemen van maatregelen die zijn gericht op het herstel van ecosystemen die ten gevolge van bedrijfsactiviteiten zijn aangetast. Voorbeelden zijn: het herinrichten en onderhouden van gebieden waar mijnafgraving heeft plaatsgevonden.

Het compenseren van onvermijdbare verliezen of impacts betreft het compenseren van de resterende schade die niet kan worden vermeden, verminderd of hersteld. Voorbeelden zijn: 'nieuwe natuur' als compensatie voor restschade als gevolg van uitbaggeren waterwegen

In aanvulling op de stappen volgens de mitigatieladder kan nog een extra stap genomen worden, namelijk het benutten van kansen om groen te groeien in economische én ecologische zin. Hierbij gaat het bij voorbeeld om nieuwe verdienmodellen voor nieuwe productiemethoden in industrie die kunnen helpen de druk op de biodiversiteit te verminderen en optimaal gebruik te maken van de mogelijkheden die de biodiversiteit biedt.

2.3 De belangrijkste karakteristieken van de regeling (Tabel)

Biodiversiteit en Bedrijfsleven	
Resultaat Regeling	Minimaal 8 en maximaal 40 projecten van ondernemingen die behoud en duurzaam gebruik van biodiversiteit en ecosystemen opnemen in hun strategie en bedrijfsvoering, zodanig dat die leiden tot een blijvende en substantiële reductie van de negatieve invloed op biodiversiteit en ecosystemen, dan wel bijdragen aan het herstel van biodiversiteit en ecosystemen.
Rangschikkingcriteria	<ol style="list-style-type: none"> 1. De organisatie van het project en de organisatorische kwaliteit van het projectvoorstel; 2. De realisatie van No Net Loss; 3. De kwaliteit van de risicoanalyse in verband met de levensvatbaarheid en continuïteit van de aanpassingen in bedrijfsvoering of -strategie na afloop van het project; 4. De spin-off.
Maximale looptijd	3 jaar en 6 maanden
Aanvang	Op zijn vroegst 1 juli 2013
Maximale subsidiebedrag	Maximaal € 500.000 per project, maximaal € 200.000 per aanvrager/deelnemer
Minimale subsidiabele projectkosten	€ 200.000
Subsidiepercentage	Maximaal 50% van de totale subsidiabele projectkosten
Voorschotten	Automatisch per kwartaal
Aanvrager / penvoerder	Onderneming
Samenwerking	De onderneming(en) betreft tenminste één non-gouvernementele organisatie of één kennisinstelling als externe partij in het project.

3. Type aanvragers en type projecten

3.1 Aanvragers

Aanvragers van subsidie kunnen één of meerdere ondernemingen zijn. Om voor subsidie in aanmerking te komen moet er in een project met een non-gouvernementele organisatie of een kennisinstelling als externe partij worden samengewerkt. Dit is wenselijk omdat dit de basis is voor een succesvol beleid voor biodiversiteit en natuurlijke hulpbronnen, zoals ook geconstateerd is door de Taskforce Biodiversiteit en Natuurlijke Hulpbronnen. De non-gouvernementele organisaties en kennisinstellingen kunnen geen subsidie aanvragen en kunnen binnen de samenwerking die met de onderneming of het samenwerkingsverband van ondernemingen wordt aangegaan, niet voor de onderhavige subsidie in aanmerking komen. Dit betekent dat de eventuele kosten van de non-gouvernementele organisatie of kennisinstelling als 'kosten derden' worden opgenomen in het projectvoorstel.

De betrokkenheid van een non-gouvernementele organisatie of kennisinstelling uit zich bijvoorbeeld in het aanleveren van specifieke inhoudelijke kennis, het meehelpen met het invullen en uitvoeren van het biodiversiteitsmonitoringsplan inclusief de 0 lijn, het vergaren van informatie, het organiseren van bijeenkomsten voor kennisuitwisseling en het aandragen van suggesties voor het aanpassen van bedrijfsprocessen ten behoeve van de doelstelling van het project, evenals het betrekken van maatschappelijke actoren daarbij.

Elke deelnemer in een samenwerkingsverband moet de doelstelling van het incorporeren van No Net Loss in de bedrijfsvoering of strategie bewerkstelligen in het project. Indien een onderneming wel ondersteunend is aan het incorporeren van No Net Loss, maar niet in zijn eigen bedrijfsvoering, dient deze onderneming als externe partij te worden opgevoerd en niet als aanvrager.

Buitenlandse ondernemingen kunnen ook aanvragen, mits de activiteiten die buiten Nederland plaatsvinden ook gericht zijn op behoud en herstel van biodiversiteit en ecosystemen ter plaatse en worden uitgevoerd ten behoeve van het incorporeren van No Net Loss in de bedrijfsvoering en bedrijfsprocessen van een in Nederland gevestigde onderneming.

3.2 Projecten

Projecten komen in aanmerking voor subsidie als ze bijdragen aan de doelstelling van de RRegeling en dus tot doel hebben het behoud en duurzaam gebruik van biodiversiteit en ecosystemen op te nemen in de strategie en bedrijfsvoering van ondernemingen, zodanig dat die leiden tot een blijvende en substantiële vermindering van de negatieve invloed op biodiversiteit en ecosystemen, dan wel bijdragen aan het herstel van biodiversiteit en ecosystemen.

De door het project gestimuleerde concrete aanpassingen in de bedrijfsstrategie of bedrijfsvoering hebben op korte termijn effect of zetten aantoonbare, langdurige veranderingen in werking ten behoeve van No Net Loss. Zij worden gekenmerkt door de duurzaamheid van de aanpassing; de aanpassingen zullen niet snel worden teruggedraaid.

Binnen de algemene doelstelling die voor alle in te dienen projecten geldt, is voor de projecten een tweedeling gemaakt. Die wordt hieronder toegelicht.
De aanvrager dient zelf aan te geven voor welk type project de subsidie wordt aangevraagd. Op basis van deze keuze worden de rangschikkingscriteria getoetst.

3.2.1 Een project a – aangeduid als project 'No Net Loss Algemeen'

Is bijvoorbeeld een project van een onderneming die de ambitie heeft om de negatieve invloed op de biodiversiteit en ecosystemen te verminderen, maar hierin nog de nodige praktische ervaring wil opdoen. De Regeling biedt hiervoor de mogelijkheid. Een project A is bijvoorbeeld bedoeld voor een onderneming die de ambitie heeft om zijn negatieve invloed op de biodiversiteit en ecosystemen te verminderen, maar waarbij de consequenties voor de bedrijfsvoering nog onduidelijk zijn waardoor de investeringen nog niet van de grond zijn gekomen. Deze onderneming wordt in de gelegenheid gesteld om met een praktische toepassing ervaring op te doen op dit terrein. Een praktische toepassing maakt altijd onderdeel uit van het project: projecten waarbij alleen onderzoek wordt uitgevoerd of een plan wordt opgesteld zonder te worden geïmplementeerd komen niet in aanmerking. Het realiseren van No Net Loss is daarbij de overkoepelende ambitie. De daaruit voortvloeiende strategie kan heel specifiek zijn, gebaseerd op nauwkeurige kennis van invloeden en afhankelijkheden met betrekking tot biodiversiteit, maar kan ook gebaseerd zijn op bestaande kennis en inzichten of op een quick scan op basis waarvan wordt ingezoomd op een concrete impact die voor de desbetreffende onderneming als relevant kan worden aangemerkt. Voorbeelden zijn het opstellen en uitvoeren van een biodiversiteit actieplan, het ontwikkelen en uitvoeren van een duurzaam inkoopbeleid, het omschakelen van een chemische naar een biologische pestbestrijding.

Typische 'project A' projecten uit de eerste tender zijn bijvoorbeeld van Mc Cain (Biodiverse Aardappelteelt) en van 3 vaarbedrijven in de Biesbosch (Sustainable Navigation in Nationaal Park de Biesbosch). Zie de projectsamenvattingen op de website <http://www.agentschapnl.nl/programmas-regelingen/projecten-biodiversiteit-bedrijfsleven>

3.2.2 Een project b – aangeduid als 'No Net Loss technologische innovatie'

Is bijvoorbeeld een project van een onderneming die de ambitie heeft om de impact op de biodiversiteit en ecosysteemdiensten te reduceren door middel van het ontwikkelen en toepassen van een specifiek produkt, dienst of anderszins technische innovatie. Deze innovatie dient binnen de projectperiode ontwikkeld te worden. Bij project b is er altijd sprake van een test in de praktijk: projecten waarbij alleen onderzoek wordt uitgevoerd of slechts een techniek wordt ontwikkeld komen niet in aanmerking.

Verschil met project A is dat vaak de impact op biodiversiteit pas wordt behaald wanneer het product, de dienst of anderszins technologische innovatie wordt geïmplementeerd bij een afnemer. Dus eigenlijk wanneer het wordt toegepast bij een volgende actor in de keten. De praktijk test van het product, de dienst of innovatie kan ofwel binnen het samenwerkingsverband, of bij een andere afnemer plaatsvinden. Er moet sprake zijn van actieve betrokkenheid van een afnemer van het product of de dienst in het geval van project type b. Het project komt pas in aanmerking voor subsidie wanneer de afnemer aannemelijk kan maken dat hij de intentie heeft om de (technische) innovatie toe te passen, en daarmee impact zal hebben op de biodiversiteit.

Typische 'project B' projecten uit de eerste tender zijn bijvoorbeeld van Pacques en Eerbeek (BOD verlaging met ABSR) en van Flowserve (Integratie van het visvriendelijkheids criterium in het beslisproces voor afnemers van gemaalpompen) Zie de

projectsamenvattingen op de website <http://www.agentschapnl.nl/programmas-regelingen/projecten-biodiversiteit-bedrijfsleven>.

Nogmaals: De aanvrager dient zelf aan te geven voor welk type project (A of B) de subsidie wordt aangevraagd. Hiervan wordt gedurende de beoordeling van uit gegaan, dus ook als later blijkt dat het beter aansluit bij het andere type project.

Een project kan – nadat alle eerdere stappen in de No Net Loss mitigatie ladder zijn doorlopen - ook betrekking hebben op compensatie van onvermijdbare impacts op biodiversiteit en ecosystemen, mits dit bedoeld is om het tot onderdeel van de reguliere bedrijfsvoering te maken, verankerd wordt in een bredere strategie voor biodiversiteitbehoud in de regio waar de compensatie plaatsvindt en inzetbaar is voor demonstratiedoeleinden. Het betrekken van partners in de keten kan daarbij horen.

3.3 Monitoring

Voor het project zal een gedetailleerd monitoringsplan moeten worden opgesteld. We onderscheiden 4 niveaus.

- 1) projectmonitoring (monitoringsplan 1);
- 2) monitoren van de verandering in de strategie en de bedrijfsvoering binnen de projectperiode (monitoringsplan 2);
- 3) aan te pakken drukfactoren (monitoringsplan 3A);
- 4) algehele invloed op biodiversiteit en ecosystemen (monitoringsplan 3B).

Voor zowel project a als project b geldt dat de verandering in de strategie en de bedrijfsvoering binnen de projectperiode doorgevoerd moet worden. De overall invloed op biodiversiteit en ecosystemen hoeft niet binnen de projectperiode behaald te worden. Echter, moet wel worden aangetoond dat de beoogde veranderingen in de strategie en de bedrijfsvoering wel leiden tot deze impact, en welke monitoringsindicatoren- en momenten het bedrijf hiervoor gaat hanteren.

De beoogde, concrete aanpassingen in de bedrijfsstrategie of bedrijfsvoering hebben op korte termijn effect of zetten aantoonbare, langdurige veranderingen in werking voor het bereiken van de No Net Loss. De aanpassingen worden gekenmerkt door duurzaamheid; eenmaal gedane aanpassingen dienen niet (snel) te kunnen worden teruggedraaiden welke monitoringsindicatoren en momenten het bedrijf daartoe opstelt.

Voorbeeld van biodiversiteitsmonitoringsplannen

Om het voor u inzichtelijker te maken geven wij u in bijlage 2 enkele voorbeelden van ingevulde monitoringsplannen deel 1, 2, 3A en 3B. Deze voorbeelden zijn willekeurig en dienen als voorbeeld voor de aanvrager. De voorbeelden zijn niet uitputtend of volledig, maar dienen voornamelijk om het verschil tussen de 4 monitoringsniveaus inzichtelijk te maken...

Met monitoringsplan 1 (projectvoortgang) geeft u inzicht in de tijdsplanning van de resultaten en activiteiten, en welke indicatoren u gebruikt om deze voortgang te kunnen monitoren. Relevante vragen om uzelf te stellen zijn welke resultaten u op welk moment denkt te bereiken, en hoe u het behalen daarvan kan laten zien middels een meetbare indicator. Voor de activiteiten geeft u begin en einddatum aan, alsook een meetbare indicator. Maakt u de indicatoren zo SMART mogelijk (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden).

Voor monitoringsplan 2 (verandering in strategie en bedrijfsvoering binnen de project

periode) zijn de volgende vragen relevant: Welke veranderingen in uw bedrijfsvoering en/of strategie pakt u met de praktijktest in uw projectvoorstel aan en wat voor invloed hebben die? Wat zijn uw precieze doelstellingen op dat gebied? Zullen de veranderingen in de bedrijfsvoering en/of strategie al binnen de projectperiode plaatsvinden? Hoe en wanneer u dat gaat meten (monitoren)? Welke indicatoren vertellen u dat u op de goede weg bent, of dat u de activiteiten zou moeten aanpassen? De aanpassingen in uw bedrijfsvoering of strategie dienen immers conform de Regeling al zichtbaar te worden tijdens de projectperiode.

Voor monitoringsplan 3A wordt u gevraagd voor uw project na te gaan welke drukfactoren u beïnvloedt met uw (veranderende) bedrijfsvoering. Welke drukfactoren zijn het meest invloedrijk en pakt u aan tijdens de ze projectperiode? Wat is uw doelstelling voor deze drukfactoren? En ook hier: wat zijn de bijbehorende indicatoren, de situatie bij aanvang van het project, wanneer wordt het verwachte resultaat behaald en wat is de frequentie en planning van de meetmomenten?

Voor monitoringsplan 3B wordt u vervolgens gevraagd om –middels dezelfde vragen en opzet als de monitoringsplannen 2 en 3A - na te denken over het beoogde effect van de in gang gezette veranderingen in uw project op de ecosystemen en de biodiversiteit die zij beïnvloeden? Dit zijn lange termijn processen die zeer waarschijnlijk niet binnen de projectperiode te meten zijn, maar wij vragen u wel om een monitoringssysteem op te zetten waarbij u inzichtelijk en aannemelijk maakt hoe u de impact op biodiversiteit en ecosystemen meet.

3.4 Drukfactoren

In de vorige tender zijn er relatief veel vragen gesteld over drukfactoren, vandaar dat wij hieronder enkele veelvoorkomende drukfactoren op een rij zetten.

Ook hier geldt: dit is een voorbeeld lijst en kan voor uw bedrijfsvoering anders zijn!

VOORBEELDEN VAN DRUKFACTOREN
Verandering in landgebruik en vegetatie (Landconversie, bijvoorbeeld het ontginnen van natuur voor landbouw, mijnbouw, infrastructuur)
Overbenutting van soorten uit semi-natuurlijke systemen (bijvoorbeeld overbevissing)
Wateronttrekking, - gebruik
Externe input: stikstof deposito, pesticiden
Uitstoot van broeikasgassen
Licht en geluid
...

Binnen uw bedrijfsvoering kunnen verschillende drukfactoren relevant zijn. Dit heeft vaak te maken met de verschillende stappen in uw productieproces. Hieronder een voorbeeld van verschillende drukfactoren verdeeld naar productie stappen of fases.

		Impact factors on biological diversity				
		Habitat transformation	Climate change	Invasive species (Neobiota)	Overexploitation	Pollution
Fields of action	Sites and facilities	Space required for buildings Habitat fragmentation	Power demand and CO ₂ emissions of buildings Ground storage of CO ₂	Location of site may accommodate invasive species (for example, ragweed)	Drainage of wetlands Erosion caused by agriculture	Release of climate gases from depletion of forests and drainage of wetlands Dust Building shadows
	Supply chains, commodities and materials	Space required for production	Power demand and CO ₂ emissions Reduction of carbon sinks in production of raw materials	Cultivation of new, non-native resources	Overfishing Monoculture Homogenization of agriculture	Overfertilisation Waste water
	Product	Area and volume requirements of the project	Power demand and product CO ₂ emissions Ozone-depleting substances in products	Product design may lead to spreading of invasive species	Service features and product attributes can have an impact on biodiversity	Product usage may cause emissions (for example, waste water, noise, air pollutants) Product as waste
	Production and manufacturing processes	Land needed for production facilities Discharge of heated waste water	Power demand and CO ₂ emissions Need for ozone-depleting substances in production	Production processes may promote spreading of invasive species	Excessively sized facilities may generate increased demand for resources and lead to overexploitation	Wastewater Emissions caused by production
	Transport and logistics	Space required for roads and storage Roads and pipelines cross migratory species routes	Power demand and CO ₂ emissions caused by transportation	Spreading of invasive species by transport of resources and products	Parking space management	Separation of oil Detergent and waste water Particulate matter
	Personnel	Habitats constructed in an employee volunteering project	Employee behaviour impacts power demand and therefore greenhouse gas emissions	Employee behaviour has impact on spreading of invasive species	Employee behaviour has impact on biodiversity	Emissions caused by employee business travel

28

Table 1: Contextual examples on how fields of action can affect biodiversity impact factors

Bron: Corporate Biodiversity Management Handbook – a guide for practical implementation. Federal Ministry for the Environment, nature conservation and nuclear safety. Germany, 2012.

4. Voorwaarden en afwijzingsgronden

4.1 Voorwaarden

Voor het in aanmerking komen van subsidie gelden een aantal voorwaarden. De belangrijkste hebben we voor u op een rijtje gezet.

- De aanvraag wordt ingediend door een onderneming. Ook een samenwerkingsverband waar tenminste twee ondernemingen deel van uitmaken kan een aanvraag indienen, hiertoe wordt dan één onderneming penvoerder richting Agentschap NL aangewezen. In het project van een onderneming of samenwerkingsverband wordt ten minste een non-gouvernementele organisatie of een kennisinstelling betrokken. In de begroting wordt deze opgevoerd als externe partij/kosten derden. De onderneming die als penvoerder optreedt moet door de andere onderneming(en) hiervoor worden gemachtigd. Elke deelnemer in het samenwerkingsverband is een aanvrager voor subsidie, en na verlening dus ook subsidieontvanger.
- Landbouwondernemingen, ondernemingen behorend tot visserijsector, ondernemingen die zich richten op recreatieve natuurbeleving, of ondernemingen die zich richten op het beheren van een terrein dat bestemd is als natuurgebied kunnen geen aanvraag voor subsidie indienen.
- Binnen de projectperiode dient de verandering in de strategie en de bedrijfsvoering doorgevoerd worden of een product, dienst of anderszins technologische innovatie voor toepassingen door anderen op de markt beschikbaar te zijn (projecttypen a en b). De algehele positieve invloed op biodiversiteit en ecosystemen hoeft niet binnen de projectperiode behaald te worden, maar de onderneming dient dan wel aannemelijk te maken dat de beoogde veranderingen in de strategie en de bedrijfsvoering leiden tot deze impact. Dit middels monitoringplan 3b.
- Het project moet in principe worden uitgevoerd in Nederland, maar er kan ook subsidie worden verstrekt voor activiteiten buiten Nederland. Dit op voorwaarde dat die activiteiten gericht zijn op behoud en herstel van biodiversiteit en ecosystemen ter plaatse en worden uitgevoerd voor het incorporeren van No Net Loss in de bedrijfsvoering en bedrijfsprocessen van een in Nederland gevestigde onderneming

4.2 Afwijzingsgronden

In onderstaande gevallen wordt uw projectvoorstel in ieder geval afgewezen:

- Het project draagt onvoldoende bij aan de doelstellingen van de Regeling. Het levert bijvoorbeeld onvoldoende bijdrage aan het incorporeren van No Net Loss in de bestaande bedrijfsvoering of –strategie van de aanvragende onderneming(en).
- Het project bestaat uit activiteiten die binnen de eigen onderneming, of in de eigen sector, al gangbaar zijn.
- De subsidiabele projectkosten bedragen minder dan € 200.000,-;
- Het project is in hoofdzaak of uitsluitend gericht op:
 - de ontwikkeling van nieuwe meetmethoden, meetinstrumenten of certificering,
 - theoretische kennisontwikkeling dan wel de ontwikkeling van kennis binnen de projectperiode zonder dat er activiteiten worden uitgevoerd binnen het project die leiden tot een positieve impact op biodiversiteit,
 - duurzame energie of emissie van broeikasgassen die geen directe impact hebben op biodiversiteit en ecosystemen,

- het saneren van milieuverontreinigende situaties, tenzij dat noodzakelijk is voor en substantieel bijdraagt aan het doel van het project
- bewustwording dan wel attitudeverandering ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen dan wel gedrag binnen of buiten de onderneming;
- Het project in zijn geheel of gedeeltelijk wordt uitgevoerd na 31 december 2016.
- Er bestaat onvoldoende vertrouwen in de organisatorische, technische en economische haalbaarheid van het project.
- De score van het project, op een of meer van de beoordelingscriteria minder dan 60% van de te behalen punten is.
- Indien een onderneming of deelnemers van het samenwerkingsverband op grond van verordening (EG) nr. 1998/2006 geen steun mag of mogen ontvangen (maximaal € 200.000 per onderneming gemeten over drie belastingjaren);

4.3 Rangschikkingscriteria

Om uw aanvraag samen met de andere ingediende aanvragen te kunnen rangschikken maken we gebruik van criteria. Hierbij staan vier criteria centraal:

- A. de organisatie van het project en de organisatorische kwaliteit van het projectvoorstel.
- B. de realisatie van No Net Loss.
- C. de kwaliteit van de risicoanalyse in verband met de levensvatbaarheid en continuïteit van de aanpassingen in bedrijfsvoering of –strategie na afloop van het project.
- D. spin-off van het project.

Op elk van bovenstaande criteria dient voldoende gescoord te worden om in aanmerking te kunnen komen voor subsidie. Voor elk van de criteria A, C en D kunt u totaal maximaal 20 punten scoren. Voor criterium B kunt u 40 punten scoren.

Hieronder de rangschikkingscriteria:

A. de organisatie van het project en de kwaliteit van het projectvoorstel, bestaande uit:

1°. de organisatie van het project en de kwaliteit van het projectvoorstel wat het gehalte van de koppeling betreft tussen doelen, resultaten en activiteiten, maximaal 5 punten;

2° de specificiteit, meetbaarheid, acceptatie, resultaatgerichtheid en tijdsgebondenheid van de resultaten, maximaal 5 punten;

3°. de mate waarin de projectleiding het project effectief kan aansturen, gelet op kennis en beslissingsbevoegdheid bij de onderneming of penvoerder, maximaal 2 punten;

4°. de mate waarin deelnemers aan het project elkaar aanvullen danwel versterken, maximaal 4 punten;

5°. de effectiviteit en efficiëntie van de in te zetten middelen in relatie tot het gestelde doel van het project, maximaal 4 punten;

B. de realisatie van No Net Loss, bestaande uit:

1°. de mate waarin een substantiële bijdrage wordt geleverd aan het stoppen van biodiversiteitsverlies door aanpassingen in de bedrijfsvoering en bedrijfsstrategie van:

- indien de aanvraag een project a betreft: de onderneming of in geval van een samenwerkingsverband, alle ondernemingen van het samenwerkingsverband, maximaal 20 punten, of
- indien de aanvraag een project b betreft: de onderneming en de afnemer of in geval van een samenwerkingsverband, alle ondernemingen van het samenwerkingsverband en de afnemer, maximaal 20 punten;

2°. de mate waarin een methodische aanpak volgens de mitigatieladder inclusief eventuele compensatie voor No Net Loss wordt gevolgd, maximaal 10 punten;

3°. de mate en wijze van het monitoren van de aanpassingen in de strategie en de bedrijfsvoering en van de verwachte impact van maatregelen op drukfactoren, biodiversiteit en ecosystemen, maximaal 10 punten;

C. de kwaliteit van de risicoanalyse in verband met de levensvatbaarheid en continuïteit van de aanpassingen in bedrijfsvoering of –strategie na afloop van het project, bestaande uit:

1°. aansluiting van het project bij de lopende bedrijfsvoering of bedrijfsstrategie van:

- indien de aanvraag een project a betreft: de onderneming of in geval van een samenwerkingsverband, alle ondernemingen van het samenwerkingsverband, maximaal 6 punten, of
- indien de aanvraag een project b betreft: de onderneming en de afnemer of in geval van een samenwerkingsverband, het samenwerkingsverband en de afnemer, maximaal 6 punten;

2°. de mate waarin aannemelijk wordt gemaakt dat de voorgestelde activiteit structureel in de strategie en bedrijfsvoering wordt opgenomen, maximaal 8 punten;

3°. de mate van technische en economische haalbaarheid van het project, maximaal 6 punten.

D. spin-off, bestaande uit:

1°. vergroting van kennis en draagvlak bij de onderneming, alle ondernemingen van een samenwerkingsverband, indien de aanvraag project b betreft tevens de afnemer, en belangrijke partijen in de keten en daarbuiten, maximaal 8 punten;

2°. de potentie van het project om na afloop door te groeien binnen de eigen sector of binnen de keten en ook daarbuiten toepasbaar te zijn, maximaal 12 punten;

5. Subsidiebedragen en uw projectkosten

5.1 Hoeveel subsidie kunt u ontvangen?

De subsidie bedraagt maximaal 50% van de totale subsidiabele projectkosten tot een maximum van € 500.000,- per project waarbinnen een maximum geldt van € 200.000,- per onderneming. Dat betekent dat om voor de maximale subsidie van €500.000,- in aanmerking te komen tenminste drie ondernemingen moeten samenwerken in een project. De minimale totale subsidiabele projectkosten zijn € 200.000,-

5.2 Welke kosten komen voor subsidie in aanmerking?

A. Loonkosten

Dit zijn loonkosten voor al het direct bij het project betrokken personeel dat in loondienst is, dus alle medewerkers in loondienst van het bedrijf/de bedrijven die subsidie aanvragen. U hanteert in dit geval een vast uurtarief van € 60,-. Wanneer u niet in loondienst bent maar bijvoorbeeld op declaratiebasis werkt, dan moeten deze kosten voor arbeid onder kosten van derden opgevoerd worden.

Wij adviseren u om een urenregistratie bij te houden omdat u bij het vaststellen van de subsidie aannemelijk dient te maken dat de uren die door personeel aan het project zijn besteed ook daadwerkelijk zijn gemaakt. Op Internet zijn verschillende gratis tools beschikbaar om dit te doen.

B. Kosten van verbruikte materialen

Dit zijn kosten van bijvoorbeeld laboratoriummateriaal en kosten van materialen die gebruikt worden voor het uitvoeren van tests.

C. Opleiding, advies, aangeschafte apparatuur

Opleidingskosten, kosten van een onderneming niet zijnde een kennisinstelling die deskundig advies geeft binnen een bepaald kennisgebied en de afschrijvingskosten voor de speciaal voor het project aangeschafte apparatuur zijn bij de categorie a projecten gemaximeerd tot 40%, bij categorie b tot 60%. De reden daarvoor is dat in het eerste geval het zwaartepunt ligt op het incorporeren van>NNL in de strategie en managementsystemen en in het tweede geval op technische productontwikkeling waar meer kosten voor kennisverwerving en apparatuur voor nodig kunnen zijn.

U dient bij het speciaal voor het project aangeschafte apparatuur de afschrijvingskosten te hanteren. De afschrijvingskosten worden lineair berekend als fractie van de aanschafprijs op basis van bedrijfseconomische grondslagen en normen met een afschrijvingstermijn van 5 jaar.

Voorbeeldberekening:

Looptijd van het project: 1 juli 2013 t/m 31 december 2015. U heeft een machine aangeschaft op 1 september 2013 voor € 300.000,-. De afschrijvingstermijn is 5 jaar. Dat betekent dat er jaarlijks € 60.000,- op de machine mag worden afgeschreven. Dat is € 5.000,- per maand. Het project duurt 30 maanden maar u gebruikt de machine 28 maanden voor het project. U mag dan 28 maanden × € 5.000,- per maand = € 140.000,- aan afschrijvingskosten voor het project rekenen.

D. Informatie verzameling over keten en impact

Kosten voor het verzamelen van informatie over de herkomst van grondstoffen in de bedrijfsketen of over de impact via de keten zijn gemaximeerd tot 50% van de totale subsidiabale projectkosten.

E. Andere kosten gemaakt door derden

Alle andere kosten door derden gemaakt en niet genoemd bij C en D kunnen voor subsidie in aanmerking komen.

5.3 Welke kosten komen NIET voor subsidie in aanmerking?

Projectkosten die u heeft gemaakt voordat de aanvraag is ingediend zijn niet subsidiabel. Deze kosten houden we bij de verlening van de subsidie buiten beschouwing. We doelen hierbij ook op kosten die nog niet betaald zijn, maar waarvoor wel al verplichtingen zijn aangegaan. Welke kosten komen verder niet voor subsidie in aanmerking:

- Kosten voor het nemen van voor de onderneming of deelnemers van het samenwerkingsverband wettelijk verplichte maatregelen, bijvoorbeeld een Milieu Effect Rapportage.
- Kosten voor het verwerven van deze subsidie.
- Kosten voor reizen binnen Nederland.

5.4 Totaal beschikbaar budget:

Voor projecten A (No Net Loss algemeen) is er € 2,4 miljoen beschikbaar.

Voor projecten B (No Net Loss technologische innovatie) is er € 1,6 miljoen beschikbaar.

6. De aanvraagprocedure in zes stappen

Stap 1 – Benader Agentschap NL met een projectidee

U heeft een idee dat misschien past binnen de Regeling, maar u weet dit niet zeker. Dan is het verstandig om uw projectidee voor te leggen aan Agentschap NL voordat u het aanvraagformulier invult en een projectplan opstelt. Dit kan middels het invullen en opsturen van een Quick Scan formulier in de periode 6 mei 2013 tot en met 14 augustus 2013 via biodiversiteit@agentschapnl.nl. Een adviseur van Agentschap NL neemt dan contact met u op om uw idee te bespreken. Wij raden u aan uw projectidee zo spoedig mogelijk te mailen.

Stap 2 – Dien uw subsidieaanvraag in

U kunt een subsidieaanvraag indienen tijdens de openstellingstermijn, van 1 juli 2013 tot 3 september 2013, 12:00 uur. Een subsidieaanvraag bestaat uit een aanvraagformulier en de benodigde bijlagen, zoals een projectplan en een begroting. U vindt deze op de website www.agentschapnl.nl/biodiversiteit-en-bedrijfsleven. Sla het projectplan op als Word-document en de begroting als Excel-bestand. U kunt uw aanvraag opsturen of persoonlijk afgeven aan de balie bij Agentschap NL in Utrecht of een van onze andere vestigingen. Als u uw aanvraag schriftelijk indient ontvangen we deze ook graag digitaal, bijvoorbeeld per e-mail (maximaal 7 MB) met de bestanden.

Zorg dat uw aanvraag uiterlijk op **3 september 2013 voor 12.00 uur** is ontvangen door Agentschap NL. Dit geldt ook als u de aanvraag per post verstuurt. Wij adviseren u dringend om uw aanvraag ruim op tijd in te dienen. Aanvragen die na het vermelde tijdstip worden ontvangen worden niet in behandeling genomen.

Stap 3 - Is uw aanvraag volledig?

Als uw aanvraag binnenkomt controleren wij of deze volledig is. Alleen volledige aanvragen worden in behandeling genomen.

Stap 4 - Toetsing aan de vereisten

Vervolgens toetsen wij of uw aanvraag voldoet aan de vereisten van de Regeling. Daarbij wordt eerst gekeken naar de geschiktheid van uw aanvraag (o.a. wordt gekeken of de aanvrager in aanmerking komt voor subsidie, en er wordt gekeken of de afwijzingsgronden van toepassing zijn op de aanvraag). Als uw aanvraag voldoet aan de vereisten van de Regeling, dan komt uw project in aanmerking voor beoordeling. Is dit niet het geval, dan wordt uw aanvraag afgewezen.

Stap 5 - Beoordeling van de aanvraag

Als niet afwijzend op een aanvraag is beslist dan wordt de aanvraag aan de hand van de volgende vier criteria beoordeeld: de organisatie van het project en de organisatorische kwaliteit van het projectvoorstel; de realisatie van No Net Loss; de kwaliteit van de risicoanalyse in verband met de levensvatbaarheid en continuïteit van de aanpassingen in bedrijfsvoering of –strategie na afloop van het project; en spin-off. Alle projecten krijgen hiervoor een score.

Stap 6 - Beslissing op uw aanvraag

Uiterlijk binnen 13 weken na de sluiting van de tweede tenderronde wordt een beslissing op uw aanvraag genomen.

7. Onderdelen van de subsidieaanvraag

Om projecten inhoudelijk en financieel te kunnen beoordelen, is het nodig dat u alle onderdelen van de subsidieaanvraag aanlevert. Het is belangrijk dat alle projectplannen en begrotingen op dezelfde manier zijn opgesteld. Daarom is er een model beschikbaar voor het aanvraagformulier, deelnemersformulier, projectplan en de begroting. Deze modellen kunt u downloaden via www.agentschapnl.nl/biodiversiteit-en-bedrijfsleven of opvragen bij Agentschap NL. Een subsidieaanvraag bestaat uit:

- Het aanvraagformulier
- Bijlage 1: Deelnemersformulier (voor iedere deelnemer)
- Bijlage 2: De-minimis verklaring
- Bijlage 3: Projectplan
- Bijlage 4: Begroting
- Bijlage 5: Overige bijlage(n)

Het aanvraagformulier

Het aanvraagformulier is het eerste officiële stuk van de aanvraag. Op het aanvraagformulier staan de gegevens van de aanvrager (penvoerder) en van de projectdeelnemers. De penvoerder moet het aanvraagformulier ondertekenen. Het aanvraagformulier is alleen rechtsgeldig als het ondertekend is door een ondertekeningbevoegde persoon of een persoon die daarvoor gemachtigd is via machtiging. Op het aanvraagformulier vindt u een toelichting bij de in te vullen velden. De penvoerder ontvangt alle correspondentie van Agentschap NL, die na de subsidieaanvraag volgt.

Samenwerking

Indien u het project gezamenlijk uitvoert, is het belangrijk dat u goede afspraken maakt. Als u het project gezamenlijk uitvoert en u subsidie krijgt toegekend, adviseren wij u een samenwerkingsovereenkomst op te stellen. In een samenwerkingsovereenkomst zijn rechten, plichten en aansprakelijkheden van alle betrokkenen vastgelegd. Agentschap NL adviseert u dringend om zo'n overeenkomst tijdig af te sluiten. Bij de verlening van een projectaanvraag letten we er namelijk op dat de in het projectplan omschreven activiteiten ook daadwerkelijk uitgevoerd worden door de genoemde partij. Mochten er problemen bij de samenwerking ontstaan, dan is het handig en soms noodzakelijk om op de gemaakte afspraken te kunnen terugvallen.

Wij adviseren om de volgende punten in deze overeenkomst op te nemen:

- De deelnemers in het samenwerkingsverband
- De doelstelling van de samenwerking
- De manier waarop u samenwerkt
- De duur van de samenwerking
- De onderlinge verdeling van kosten en risico's
- De onderlinge verdeling van de subsidie
- De onderlinge verdeling van de intellectuele eigendomsrechten
- Zie <http://www.agentschapnl.nl/onderwerp/samenwerkingsovereenkomst>
- Voorbeeld van samenwerkingsovereenkomst vind u op <http://www.agentschapnl.nl/onderwerp/samenwerkingsovereenkomst>

Bijlage 1: Deelnemersformulier

Vul de deelnemersgegevens in op het deelnemersformulier. In geval van meerdere ondernemingen, ondertekent iedere deelnemer dit formulier en machtigt hiermee de penvoerder voor de subsidieaanvraag en verdere correspondentie hierover. Deze ondertekening is ook een verklaring dat er een samenwerkingsovereenkomst komt als het project subsidie krijgt toegekend.

Bijlage 2: De-minimis verklaring

Omdat de de-minimis verordening van toepassing is op deze Regeling, moet elke deelnemer een de-minimis verklaring invullen. Door middel van deze verklaring geeft u aan, dat bij deze (potentiële) subsidieverlening voor uw onderneming alsmede het eventuele gehele moederconcern waartoe uw onderneming behoort, de de-minimisdrempel niet wordt overschreden. Zie subsidie speregels:

<http://www.agentschapnl.nl/organisatie/subsidiespelregels>

Bijlage 3: Projectplan

Uw subsidieaanvraag beoordelen we inhoudelijk op basis van het projectplan. Het projectplan moet een gedetailleerd beeld geven van het project. Hiervoor is een modelprojectplan beschikbaar op www.agentschapnl.nl/biodiversiteit-en-bedrijfsleven.

Een projectplan telt maximaal dertig pagina's. Wij adviseren u om uw projectidee te bespreken met een adviseur van Agentschap NL, voordat u een aanvraag indient.

Bijlage 4: Begroting

Op www.agentschapnl.nl/biodiversiteit-en-bedrijfsleven is een begrotingsmodel beschikbaar. Hierin geeft u de kosten van uw project aan en maakt u deze kosten aannemelijk. Dit kunt u doen door in de begroting een onderbouwing te geven en bijvoorbeeld offertes te sturen. U moet in ieder geval voldoen aan de volgende verplichtingen:

- Stuur van alle deelnemers een begroting op.
- De penvoerder geeft een samenvatting van de totale projectkosten.

Bijlage 5: Overige bijlagen

Wij raden u aan om stukken die belangrijk zijn voor het project ter onderbouwing mee te sturen. Bijvoorbeeld:

- Overeenkomst met de betrokken NGO/ Kennisinstelling.

8. Als uw project subsidie krijgt toegekend

Als uw project voor subsidie in aanmerking komt, ontvangt u hiervan schriftelijk bericht in de vorm van een beschikking. Hierin staat hoeveel subsidie u krijgt, welke voorwaarden er mogelijk nog gelden en aan welke bepalingen u moet voldoen.

Er vindt een automatische bevoorschotting plaats binnen twee weken na aanvang van de activiteiten. Vervolgens krijgt u twee weken na de start van een nieuw kwartaal (14 januari, 14 april, 14 juli, 14 oktober) op dezelfde manier een voorschot. Het totaal van de voorschotten bedraagt maximaal tachtig procent van de subsidie. De laatste tien procent van het subsidiebedrag wordt pas na afsluiting en bij vaststelling van de subsidie voor het project uitbetaald. Indien het project vertraging oploopt heeft Agentschap NL het recht de bevoorschotting op te schorten.

Houd er rekening mee dat u aan een aantal verplichtingen moet voldoen als uw project subsidie krijgt. De belangrijkste zijn:

- U houdt een juiste projectadministratie bij, inclusief een urenadministratie.
- U voert het project uit volgens het projectplan en de bepalingen in de beschikking.
- Voor eventuele wijzigingen in de uitvoering van het project vraagt u vooraf schriftelijk toestemming aan Agentschap NL.
- U zorgt tot vijf jaar na de subsidievaststelling voor een verantwoord gebruik van de resultaten die uit het project voortkomen zoals deze in de subsidieaanvraag zijn beschreven. Bijvoorbeeld voor een adequate tenaamstelling en bescherming van de intellectuele eigendomsrechten als die uit het project voortkomen.
- U rapporteert na afloop van elk jaar schriftelijk over de voortgang van het project. Het model voor de voortgangsrapportage vindt u op www.agentschapnl.nl/biodiversiteit-en-bedrijfsleven.
- Aan het eind van het project stuurt u ons binnen dertien weken een verzoek om de subsidie vast te stellen en een eindverslag. Deelnemers die meer dan €125.000 subsidie krijgen verstrekken hierbij ook een controleverklaring.

Wat gebeurt er als uw aanvraag wordt afgewezen?

Als uw subsidieverzoek wordt afgewezen, ontvangt u hiervan ook schriftelijk bericht in de vorm van een beschikking. U kunt telefonisch een nadere toelichting krijgen. Afhankelijk van de reden voor afwijzing, bekijken wij samen met u of er andere financiële ondersteuningsmogelijkheden zijn bij Agentschap NL.

9. Bijlage 1: Verklarende woordenlijst

Deelnemer (medeaanvrager)

Een onderneming die deelneemt aan het samenwerkingsverband.

Derden / externe partijen

Derden die een deel van het project uitvoeren in opdracht en op kosten van de subsidieontvanger(s).

Onderneming

Iedere eenheid, ongeacht haar rechtsvorm of wijze van financiering, die een economische activiteit uitoefent, niet zijnde een landbouwonderneming, een onderneming behorend tot visserijsector, een onderneming die zich richt op recreatieve natuurbeleving, of een onderneming die zich richt op het beheren van een terrein dat bestemd is als natuurgebied.

Penvoerder

Eén van de deelnemers in een project dat uitgevoerd wordt door een samenwerkingsverband. De penvoerder dient mede namens de andere deelnemers de aanvraag in en verzorgt de correspondentie en de rapportage. De penvoerder verzorgt ook de financiële stroom richting de deelnemers.

NGO, niet gouvernementele organisatie

Een organisatie, niet zijnde een onderneming, die onafhankelijk is van de overheid en zich richt op natuur-, milieu of ontwikkelingssamenwerking.

Subsidiabele projectkosten

Kosten die een subsidieontvanger na de indiening van de aanvraag heeft gemaakt en die noodzakelijk zijn en rechtstreeks aan de uitvoering van het project zijn toe te rekenen.

Samenwerkingsverband

Een geen rechtspersoonlijkheid bezittend verband tussen twee of meer ondernemingen die gezamenlijk een project uitvoeren.

10. BIJLAGE 2 – voorbeeld van een ingevuld monitoringsplan 1, 2, 3A en 3B

4.3 MONITORINGSPLAN DEEL 1: PROJECT MONITORING			
DIT GEDEELTE VAN DE MONITORING IS OP PROJECT NIVEAU: U MAAKT ÉÉN TABEL PER PROJECT.			
Deze tabel is bedoeld om tijdens de uitvoering van het project informatie te verkrijgen over de voortgang. U geeft hier inzicht in de tijdsplanning van de resultaten en activiteiten, en welke indicatoren u gebruikt om deze voortgang te kunnen monitoren. Als voorbeeld om dit schematisch weer te geven zie onderstaande tabel. Hierin kunt u aangeven welke resultaten u op welk moment denkt te bereiken, en hoe u het behalen daarvan kan laten zien middels een meetbare indicator. Voor de activiteiten geeft u begin en einddatum aan, alsook een meetbare indicator. Maakt u de indicatoren zo SMART mogelijk (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden)?			
Doel van het project			
Het structureel inbedden van biodiversiteit in de strategie en bedrijfsvoering van Haven en het bereiken van No Net Loss			
No.	Project resultaten	Datum resultaat maand/jaar	Meetbare indicator
Resultaat 1: een vastgestelde en geïmplementeerde biodiversiteitstrategie			
0	<i>Baseline studie naar de integratie van biodiversiteit in de organisatie van de haven op strategisch, tactisch en operationeel niveau</i>	<i>Reeds gedaan in 2012</i>	<i>Baseline studie document</i>
1	Opstellen en vaststellen biodiversiteit strategie	okt-13	Biodiversiteitstrategie rapportage beschikbaar, in het algemene MVO beleid is een hoofdstuk over biodiversiteit opgenomen.
2	Besluit structurele natuurstimuleringsmaatregelen	dec-13	Overzicht structurele stimuleringsmaatregelen in het kader van onderhoud en beheer en infrastructuur
3	Besluit aanpassingen in bedrijfsvoering	mei-14	Prestatie indicatoren zijn opgenomen in afdelingsplannen en de AO / IC is aangepast
Resultaat 2: uitvoeren 7 pilots			
1	Pilot Ecologische waterbassins: 4 waterbassins gerealiseerd	jun-16	evaluatie rapport pilot
2	Pilot vismigratie; doel 20% meer vissen in water pilotgebied	jun-15	evaluatie rapport pilot
3	Pilot vleermuizen, doel 20% meer vleermuizen	jun-15	evaluatie rapport pilot
4	Pilot Ecologische oevers; diversiteit oeverbegroeiing met 20% toegenomen in pilotgebied	apr-16	evaluatie rapport pilot
5	Pilot eendenkooi; doel 50 eenden in pilotgebied	apr-16	evaluatie rapport pilot

6	pilot duurzaam onderhoud en beheer; doel effectieve biodiversiteitsmaatregelen opgenomen in onderhoudsplan	sep-14	evaluatierapport pilot
7	Pilot werken met biodiversiteit: doel effectief integreren biodiversiteit in beheersplannen	mei-15	evaluatierapport pilot
Resultaat 3: Kennisontwikkeling en verspreiding			
1	Lezing op een congres	jun-16	Agenda congres en PowerPoint presentatie.
2	organiseren van een workshop	apr-16	Deelnamelijst en verslag workshop
3	2 jaarverslagen MVO	1 in 2013 1 in 2014	MVO rapportage 2013 en 2014
4	2 artikelen en publicaties	2015 en 2016	Kopie van artikelen

4.3 MONITORINGSPLAN DEEL 2: BEDRIJFSVOERING EN/OF BEDRIJFSTRATEGIE

DIT GEDEELTE VAN DE MONITORING IS OP BEDRIJFSNIVEAU: ELKE DEELNEMENDE ONDERNEMING MAAKT EEN EIGEN TABEL.

Deze tabel is bedoeld om inzichtelijk te maken welke aspecten van uw bedrijfsvoering en/of strategie aangepast worden tijdens de project periode, teneinde biodiversiteit en ecosystemen te integreren in uw bedrijfsvoering en/of strategie.

U focust zich in dit monitoringsplan deel 2 op de veranderingen die u kunt bewerkstelligen binnen de projectperiode.

Hieronder een format waarin u uw monitoringsplan op bedrijfsniveau kunt opstellen. U begint met een deelonderwerp dat voor uw bedrijfsvoering relevant is. In de Handleiding hebben wij een aantal mogelijke aspecten (of deelonderwerpen)voor u op rij gezet: deze dienen als voorbeeld en hoeven niet leidend te zijn > Kiest u diegenen uit die betrekking hebben op uw bedrijf, en wanneer dat niet of in kleine mate zo is, vult u aan met andere, specifiekere aspecten en indicatoren die betrekking hebben op uw bedrijf.

Na het vaststellen van de deelonderwerpen die betrekking hebben op uw bedrijfsvoering en/of strategie vragen wij u om per deelonderwerp doelstelling(en) te formuleren en daarbij behorende indicatoren. Daarna vragen wij u om aan te geven wat de situatie is bij aanvang van het project (een zogenaamde 0-meting); wanneer u denkt uw doelstelling te behalen; en de planning & frequentie van meetmomenten en monitoring).

ASPECT/ DEELONDERWERP:		Mate waarin biodiversiteit is opgenomen in beleidsvisie en strategie		
Doelstelling/ resultaat binnen projectperiode	Indicator	0-lijn (situatie bij aanvang project)	Verwachte datum doelstelling behaald	Planning en frequentie monitoring
Biodiversiteitbeleid is opgenomen in MVO strategie	MVO document	vrijwel nihil	medio 2015	kwartaalvoortgang
biodiversiteit is onderdeel van de terreinonderhoud en -beheer protocollen	beheer protocollen	vrijwel nihil	medio 2016	kwartaalvoortgang
biodiversiteit is een vast onderdeel bij nieuwe projecten en activiteiten	projectplan format	niet	medio 2017	kwartaalvoortgang
ASPECT/ DEELONDERWERP:		mate waarin biodiversiteit is opgenomen in monitoring en rapportage		
Doelstelling/ resultaat binnen projectperiode	Indicator	0-lijn (situatie bij aanvang project)	Verwachte datum doelstelling behaald	Planning en frequentie monitoring
periodieke terugkerende rapportage en evaluatie	Monitoringsrapport en MVO-jaarverslag	onvolledige jaarlijkse monitoring	va 2014 (rapportage jaar)	jaarlijks
ontwikkeling vaste betrekkingen met kennisinstellingen en natuurorganisaties	deelname aan presentaties, kennisuitwisseling etc.	incidenteel en beperkt	opbouw tot 2016	jaarlijks in rapportage bij MVO-jaarverslag

VOORBEELD MONITORINGSPLAN DEEL 3A – IMPACT OP DRUKFACTOREN.

**DIT GEDEELTE VAN DE MONITORING IS OP PROJECT NIVEAU:
U MAAKT ÉÉN TABEL PER PROJECT.**

Deze tabel is bedoeld om per project inzicht te krijgen in welke drukfactoren worden aangepakt, en wat de doelstelling binnen de projectperiode is. In de Handleiding hebben wij een aantal drukfactoren voor u op rij gezet: deze dienen als voorbeeld en hoeven niet leidend te zijn > Kiest u diegenen uit die betrekking hebben op uw project, en wanneer dat niet of in kleine mate zo is, vult u aan met andere drukfactoren die betrekking hebben op uw project.

Na het vaststellen van de drukfactoren die aangepakt worden in uw project vragen wij u om per drukfactor doelstelling(en) te formuleren en daarbij behorende indicatoren. Daarna vragen wij u om aan te geven wat de situatie is bij aanvang van het project (een zogenaamde 0-meting); wanneer u denkt uw doelstelling te behalen; en de planning & frequentie van meetmomenten en monitoring. Eventuele opmerkingen kunt u in de laatste kolom noteren.

Impact op drukfactoren	Verandering in landgebruik en vegetatie op Haventerrein zelf				
Doelstelling / resultaat binnen projectperiode	Indicator	0-lijn (situatie bij aanvang project)	Verwachte datum doelstelling behaald	Planning en frequentie van meetmoment(en) & monitoring	Opmerkingen
Hoeveelheid (kilometers) ongestoorde oevers blijft gelijk bij uitbreiding Haven	4 kilometer ongestoorde oevers met minimale aaneengesloten stukken van 200 meter	4 kilometer ongestoorde oevers met minimale aaneengesloten stukken van 200 meter	December 2015	Halfjaarlijks	* Studenten van de universiteit testen halfjaarlijks ecologische kwaliteit van de oevers * 'ongestoorde' wordt gedefinieerd
Rust gebied watervogels (ecosysteem) gewaarborgd door 40 meter bufferzone	Geen activiteiten in 40 meter van rustgebied	Activiteiten tot 20 meter van rustgebied	Mei 2015	4 jaarlijks	Samenwerking met Vogelbescherming

MONITORINGSPLAN DEEL 3B - Impact van het project op Biodiversiteit en Ecosystemen.

DIT GEDEELTE VAN DE MONITORING IS OP PROJECT NIVEAU: U MAAKT ÉÉN TABEL PER PROJECT.

Dit tweede gedeelte van deze tabel is bedoeld om per project inzicht te krijgen in welke mate het voorgestelde project een positieve bijdrage levert aan biodiversiteit en ecosystemen.

Wij vragen u over de bijdrage aan biodiversiteit en ecosystemen na te denken in dezelfde logica als waarin u de veranderingen in bedrijfsvoering én de verandering in drukfactoren monitort: Doelstelling - indicator - 0 meting - en planning/ meetmoment.

Voor de duidelijkheid: er is geen verplichting qua resultaat (de verwachting is niet dat de/ alle veranderingen binnen de projectperiode behaald zullen worden), maar u dient inzichtelijk te maken hoe u de beoogde veranderingen gaat monitoren (er is dus een inspanningsverplichting op monitoringsgebied).

In enkele gevallen zal de doelstelling grotendeels op aannames zijn gebaseerd. In dat geval vragen wij u om uw aannames zo realistisch mogelijk te maken, bijvoorbeeld gebaseerd op een realistisch marktpenetratie scenario, en deze inzichtelijk te maken.

Impact op biodiversiteit & ecosystemen:	Op het terrein van de Haven zijn de aantallen soorten dieren en planten verdubbeld.				
Doelstelling/ resultaat binnen projectperiode	Indicator	0-lijn (situatie bij aanvang project)	Verwachte datum doelstelling behaald	Planning en frequentie van meetmoment(en) & monitoring	Opmerkingen/ Aannames
50% groei van wilde orchideeën	jaarlijkse groei van 10% in aantal	2 orchideeën per hectare in 2012	1-1-2020	jaarlijks	uitgevoerd door NGO
2x zoveel vlindersoorten op braakliggend terrein	aantal soorten vlinders	4 soorten	1-1-2020	jaarlijkse/ twee jaarlijks	uitgevoerd door Vlinderstichting
Vismigratie herstelt	2x zoveel (of 'zoveel soorten') vis in gebied A	5 vissoorten in gebied A	1-1-2025	Jaarlijks	uitgevoerd door NGO
Vleermuis populatie blijft in stand	aantal vleermuizen	50 vleermuizen	continue	twee jaarlijks	uitgevoerd door NGO